

Lidt om Forholdstalsvalgmaader.

af cand. polit. Meta Hansen.

Nu, da Deltagelsen i Valg, politiske, kommunale, Foreningsvalg osv. er større end nogensinde, hvor der mange Steder er — man kunde fristes at sige — et Utal af Partier, staar Kampen om den retfærdigste Valgmaade, den Metode, der giver hvert Parti Udbytte efter Fortjeneste — efter dets Størrelse.

Den simpleste Metode — og den uretfærdigste — er det almindelige Flertals Valg. Det Parti, der har det største Antal Stemmer, vælger alle Kandidaterne. Denne Metode er den eneste anvendelige, naar kun een Kandidat skal vælges, saaledes f. Eks. ved Folketingsvalgene, som de foregaar nu, i Enkeltmandskrese.

Men skal et større Antal Repræsentanter vælges, ser man let Uretfærdigheden, idet et stort Mindretal derved vil komme til at staa uden nogen Repræsentant.

Forholdstalsvalg er da ogsaa indført ved de offentlige Valg, hvor Lovene i de senere Aar har været til Revision, f. Eks. ved de kommunale Valg, eller hvor ny Institutioner er indførte, saaledes ved Valg til Hjelpekasser. Det

er her den *D'Hondtske Metode*, der anvendes (opfundet af Belgieren D'Hondt).

I Følge denne Metode kan man kun stemme efter Parti, og paa de af Partiet opstillede Personer; hvilke af disse Personer, der skal vælges, beror paa den Plads i Rækkefølgen, Partiet har givet dem paa den opstillede Liste. Vælgerens Indflydelse paa hvilke Personer, der skal vælges, er lig Nul, medmindre han eller hun besidder Indflydelse nok i Partiet til at sætte sin Vilje igennem i denne Retning, eller hvis Vælgerne møder i saa stort Antal ved de Prøvevalg eller Møder, hvor Listens endelige Afgørelse finder Sted, at Opstillingen bliver Udtryk for deres Ønsker.

Alle Læserne kender Stemmesedlerne til disse Valg med deres mer eller mindre lange Rækker Bogstaver A, B, C, D, E osv., der betegner de anmeldte Valglister i den Orden, hvori de er indsendte til Valgbestyrelserne, og de fleste kender sikkert Metoden, hvorefter de enkelte Listers Kandidater erklæres for valgt. Er der 3 Lister, A, B, C, har disse Lister faaet henholdsvis 900, 500 og 275 Stemmer, og skal der vælges 7 Kandidater, da vil Resultatet se saaledes ud:

		A	B	C
Devideret med	1	1) 900	2) 500	5) 275
—	2	3) 450	6) 250	137½
—	3	4) 300	166⅔	91⅔
—	4	7) 225	125	68¾

Liste A faar valgt de 4 første Kandidater, Liste B de to første og Liste C den første, i den Orden, som Tallene 1—7 umiddelbart ved Listernes Delings-tal angiver. Det samlede Antal afgivne Stemmer er 1675, der skal vælges 7, Kvotienten bliver altsaa 239⅔. Men Liste A faar valgt én Kandidat for hver 225 Stemmer, hos Liste B gaar ca. 21 Stemmer tabt, hos Liste C gaar ca. 36 Stemmer tabt.

Ved Valg til Landstinget bruger man imidlertid den Fremgangsmaade, at dividere det samlede Antal Stemmer med Antallet af de Kandidater, der skal vælges + 1, da man ved at dividere med Kandidattallet alene faar for lille Kvotient og for faa Kandidater valgt. Bruger man de ovenanførte Tal, faar man altsaa $\frac{1675}{7+1} = 209\frac{3}{8}$ som Kvotient og Resultatet vil blive ligesom ovenfor, nemlig 4, 2 og 1. Undertiden kan denne Metode dog forrykke Kandidaternes Antal navnlig ved de smaa Tal.

Tidligere brugte man ved Sammensætningen af Udvalg o. lign. i Rigsdagen den *Andræske Metode*, (opfundet Andræ). Man dividerede simpelthen

Kravet Gang paa Gang er naaet frem til selve Parlamentet; men det er stadig slaaet ned af de forskellige Regeringer, kraftigst og haanligst af den nuværende, der kalder sig »liberal«.

Interessen for Sagen — eller maa-ske snarere Troen paa nogensinde at kunne gennemføre den — svækkedes stærkt i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Da var det, at det Spørgsmaal slog ned hos Christabel Pankhurst: Hvorledes har Mændene baaret sig ad med at naa de politiske Maal, de fra Tid til anden har sat sig? Ved at studere Englands Historie fandt hun, at intet nok saa lille Fremskridt nogensinde var blevet naaet uden Uroligheder som Brandstiftelse, ophidsende Taler, personlige Angreb, paa Ministrene, ja end ikke Mord var Mændene vegne tilbage for!

Derfor tænkte Kvinderne: »Altsaa nyter al vor blide Beskedenhed intet; man betragter det ikke som Alvor, før vi viser os mere stridslystne.« — Og ganske roligt er de gaaede frem Skridt for Skridt, stadig tvungne frem til stærkere Midler af Regeringens afvisende Holdning og brudte Løfter.

De begyndte med det i den engelske Forfatning lovhjemlede Middel: Paa offentlige Møder at spørge Ministrene, hvad de agtede at gøre for at forbedre Kvindernes Stilling. Mænd stiller lignende Spørgsmaal og faar altid Svar; de er jo Vælgere, og Vælgere behandles med en vis Ærbødighed; men overfor Kvinderne havde man kun isnende Tavshed; og da disse fortsatte med deres nærgaaende Spørgsmaal, blev Svaret: Fængselsstraf.

Derefter begyndte de at ødelægge offentlige Bygninger, senere privat Ejendom, thi de forstod snart, at hvis Regeringen skulde tvinges til at gennemføre Reformen, maatte Vælgerne tvinge dem dertil, og dette vilde de først gøre, naar det gik op for dem, at de var personligt interesserede i at opnaa Fred og Orden. Kvinderne gik ganske samme Vej, som Historien viste dem, at Mændene havde valgt; kun lovede de hverandre aldrig at ødelægge Liv. »At ødelægge Ejendom for at bevare Liv« blev deres Løsen. Regeringen svarede med Fængselsstraf, Kvindernes Modtræk var Sulstestrejker, hvorpaa Regeringen befalede Tvangsfodring. Men her lagde den offentlige Mening sig imellem. Pint til Døde maatte Englands Kvinder dog ikke blive, fordi